

Kadernota 2022

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Leeswijzer	7
1.3 Procedure behandeling kadernota	7
1.4 Incidentele saldo Kadernota 2022	7
1.5 Structurele saldo Kadernota 2022	8
1.6 Onderscheid begroting en meerjarenraming	8
1.7 Kaders voor een gezonde en duurzame financiële positie	8
2. Financieel beeld gemeente Gemert-Bakel	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Al genomen raadsbesluiten	10
2.3 Jaarrekening 2020	10
2.4 Risico's	10
2.5 Ontwikkeling van de solvabiliteit en schuldenquote op basis van realisatie	12
2.6 Toezicht door provincie	13
2.7 Corona	13
2.8 Onzekerheden gemeentefonds voor Kadernota 2022	13
3. Uitgangspunten Begroting 2022	16
3.1 Inleiding	16
3.2 Basiscijfers Begroting 2022	16
3.3 Uitgangspunten raming drie decentralisaties Sociaal Domein	24
3.4 Reserves en voorzieningen	26
3.5 Tarieven 2022	26
3.6 Fiscale ontwikkelingen	28
4. Doorkijk 2022 - 2025	31
4.1 Inleiding	31
4.2 Besluitvorming gemeente na vaststelling Begroting 2021	31
4.3 Verbonden partijen	31
4.4 Kostenstijgingen en compensatie daarvoor in gemeentefonds	33
4.5 Bijstellingen met een verplicht karakter	36
4.6 Wensen nieuw beleid	37
4.7 Plannen in ontwikkeling	38
5. Totaaloverzicht	40

Samenvatting

Voor u ligt de Kadernota 2022. Deze kadernota laat zien wat de uitgangspunten en beleidsvoornemens zijn van de gemeente Gemert-Bakel voor de komende begrotingsjaren. Dit vormt dan de basis voor de Begroting 2022 welke later dit jaar wordt aangeboden. In de kadernota wordt integraal gekeken naar budgetten en onze ambities. Deze kunnen tegen elkaar worden afgewogen en indien nodig worden bijgesteld. De Begroting 2022 is de laatste begroting in deze raadsperiode.

Op 18 maart 2021 zijn de financiële kaders vastgesteld door de gemeenteraad. Dat is een leidraad voor deze kadernota. Door de positieve resultaten in 2020 zijn zowel de solvabiliteitsratio als de schuldenquote verbeterd en lopen we op koers om de doelen in 2030 te halen. Doelstelling is om in 2030 een solvabiliteit van 15% te halen en een schuldenquote van 90%. In deze kadernota is een jaarlijkse storting van € 250.000 voorzien in het weerstandsvermogen om daar verder vorm aan te geven.

Er speelt op dit moment bijzonder veel rond het gemeentefonds. In deze kadernota kunnen we enkel uitgaan van zaken waarover het Rijk al besloten heeft. Gemeenten willen dat de opschalingskorting van tafel gaat. Verder staat een herverdeling van het gemeentefonds gepland per 2023. Daarbij zijn wij vooralsnog voordeelgemeente met een effect van € 39 per inwoner per jaar. Inmiddels heeft een arbitrage uitgewezen dat gemeenten er structureel geld bij moeten krijgen voor Jeugdzorg. Tenslotte zijn er de uitvoeringskosten voor het Klimaatakkoord waar het Rijk nog met geld moet komen. Met al deze ontwikkelingen is financieel nog geen rekening gehouden in de nu voorliggende kadernota omdat het Rijk nog niet daartoe heeft besloten.

Uiteraard zijn er nog de reguliere mei- en septembercircularis die zowel negatief als positief van invloed kunnen zijn op het saldo van de begroting. De uitkomsten van de meicircularis 2021 voor Gemert-Bakel zijn op dit moment nog niet bekend maar volgen spoedig.

Later dit jaar krijgt u ook nog geactualiseerde beheerplannen voor wegen en gebouwen aangeboden. Ook de resultaten van het onderzoek naar aanleiding van de 'motie organisatie' volgen nog in 2021.

De Jaarrekening 2020 is positief afgesloten en een deel van deze voordelen werken structureel door in de kadernota. De zorgkosten lijken zich nu door alle inspanningen te stabiliseren. Hierdoor vermindert de druk op de rest van de begroting. Daarbij blijven de zorgkosten wel een openeinderegeling. Via de (vanuit de financiële kaders) nieuw ingestelde risicoreserve 3d's wordt daarvoor inmiddels een substantiële buffer opgebouwd.

Corona heeft de gehele samenleving geraakt. Sommige delen van de samenleving onevenredig hard. Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het dempen van de acute nood. Nu gaan we langzaam over naar een periode van herstel. Investeren in een lange-termijn agenda om dit herstel te bevorderen met een rol die bij de gemeente past. Daarom blijven we in 2022 ons richten op economische ontwikkeling, recreatie en toerisme, gezondheid en het versterken van de sociale structuur.

Voor het risico corona is bij de Jaarrekening 2019 een risicoreserve gevormd. Deze wordt aangevuld met compensaties van het Rijk. Deze reserve is afdoende om de risico's op te vangen. De reserve kan ook ingezet worden voor maatregelen die in het teken staan van herstel. De reserve zal daarom worden doorgezet naar 2022.

In de financiële kaders is vastgelegd dat de begroting structureel sluitend is in de eerste jaarschijf (2022) en dat er wordt gestreefd naar een structureel sluitende begroting in de laatste jaarschijf (2025).

Het structurele saldo van de Kadernota 2022 ziet er als volgt uit (bedragen * € 1.000).

Saldo Kadernota 2022	2022	2023	2024	2025
Structurele saldo	15V	350N	191N	69N

De nu voorliggende kadernota is structureel sluitend. Jaarschijf 2022 kent een klein structureel voordeel van € 15.000.

Aan de uitgangspunten van de financiële kaders wordt niet getornd. Het is de ambitie van het college om in oktober aan de gemeenteraad een begroting aan te bieden die voor alle jaren structureel sluitend is. Daarvoor worden de komende maanden benut. Er zal daarbij ook nadrukkelijk gekeken worden naar de voordelen uit de jaarrekening en welke daarvan voor één of meerdere jaren doorwerken.

Wij zijn waarschijnlijk voordeelgemeente bij de herverdeling van het gemeentefonds en een recente arbitrage heeft gemeenten in het gelijk gesteld dat er veel extra geld naar Jeugdzorg moet. Met deze voordelen is zoals gesteld nog niet gerekend in de Kadernota 2022. Mocht het Rijk de komende maanden tot besluitvorming komen dan zijn dit substantiële positieve bedragen voor de gemeentelijke Begroting 2022. Tezamen met de resultaten van de afgelopen jaren bereiken we dan een kantelpunt.

Dit kantelpunt biedt gelegenheid, wanneer daar richting de begroting ruimte voor is, middelen vrij te maken voor herstel en investeringen voor de lange termijn. Dat betekent investeren in onderdelen als bedrijfsvoering, dienstverlening en het verder op orde houden van de fysieke voorzieningen van de gemeente. Zaken waarop jaren is bezuinigd of waar kosten nauwelijks zijn geïndexeerd. Daarmee wordt weer verder gewerkt aan een robuuste gemeente die financieel voorbereid is op de toekomst.

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt de Kadernota 2022. Deze kadernota laat zien wat de uitgangspunten en beleidsvoornemens zijn van de gemeente Gemert-Bakel voor de komende begrotingsjaren. Dit vormt dan de basis voor de Begroting 2022 welke later dit jaar aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

In de kadernota wordt integraal gekeken naar budgetten en onze ambities. Deze kunnen tegen elkaar worden afgewogen en indien nodig worden bijgesteld.

1.2 Leeswijzer

De opbouw van de Kadernota 2022 is als volgt:

1. Algemene informatie en procedure behandeling Kadernota 2022 in gemeenteraad;
2. Financieel beeld gemeente;
3. Uitgangspunten begroting 2022-2025;
4. Financiële doorkijk 2022-2025;
5. Totaaloverzicht.

Alle bedragen in de tabellen zijn te lezen maal € 1.000. Daarbij staat een “V” voor voordeel en een “N” voor nadeel.

1.3 Procedure behandeling kadernota

De Kadernota 2022 heeft de volgende procedure:

Procedure Kadernota	Wanneer	Wie
Commissiebehandeling	22, 23, 24 juni 2021	Commissies
Beantwoording schriftelijke vragen	29 juni 2021	B&W
Behandeling Kadernota 2022	8 juli 2021	Raad

Bij het verschijnen van deze Kadernota 2022 waren de resultaten van de meicirculaire 2021 nog niet bekend. De resultaten van deze circulaire worden via een RIN aangeboden.

1.4 Incidentele saldo Kadernota 2022

Het incidentele saldo ziet er als volgt uit:

Saldo Kadernota 2022	2022	2023	2024	2025
Incidentele saldo na bijstellingen	456N	588N	265N	143N

In hoofdstuk vier wordt de opbouw van deze bedragen nader toegelicht. Op de laatste pagina van deze kadernota is een cijfermatige samenvatting opgenomen.

Deze saldi zijn inclusief het jaarlijks € 250.000 storten in de Algemene reserve voor het verbeteren van de solvabiliteit en het weerstandsvermogen van de gemeente. In de financiële kaders is als doelstelling opgenomen:

- Ruim voldoende aanwezigheid van weerstandsvermogen (ratio tussen 1,4 en 2,0);
- Een verdubbeling van de solvabiliteit van 7,6% in 2019 naar 15% in 2030.

Met deze jaarlijkse storting wordt daar invulling aangegeven.

1.5 Structurele saldo Kadernota 2022

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is (gemeentewet artikel 189). Daarom beoordeelt de provincie, in zijn rol van financieel toezichthouder, de begroting niet op het saldo zoals opgenomen in paragraaf 1.4 maar op het saldo van de structurele baten en lasten.

Worden alle begrotingsjaren namelijk sluitend gemaakt met incidentele voordelen dan vormt dat een belangrijk risico voor de langere termijn. De inzet van incidentele voordelen is niet onuitputtelijk. Bij incidentele voordelen moet gedacht worden aan de inzet van reserves en opbrengsten uit verkoop van onroerend goed.

Ook in onze eigen financiële kaders is het structurele saldo centraal gesteld als saldo waarop wordt gestuurd. Het structurele saldo van deze kadernota bedraagt:

Saldo Kadernota 2022	2022	2023	2024	2025
Structurele saldo na bijstellingen	15V	350N	191N	69N

Om te vallen onder het normale repressieve toezicht van de provincie dient de begroting reëel en structureel sluitend te zijn in 2022 of anders uiterlijk 2025.

In de eigen financiële kaders is dit aangescherpt naar een structureel sluitende begroting voor jaarschijf 2022 en het streven naar een structureel sluitende jaarschijf 2025.

De kadernota is structureel sluitend. Aan de uitgangspunten van de financiële kaders wordt echter niet getornd. Het is de ambitie van het college om in oktober aan de gemeenteraad een begroting aan te bieden die voor alle jaren structureel sluitend is. Daarvoor worden de komende maanden benut. Er zal daarbij ook nadrukkelijk gekeken worden naar de voordelen uit de jaarrekening en welke daarvan voor één of meerdere jaren doorwerken.

1.6 Onderscheid begroting en meerjarenraming

Op 11 november 2021 krijgt de gemeenteraad zowel de Begroting 2022 als de Meerjarenraming 2023-2025 aangeboden. In de gemeentewet staat namelijk dat het college de gemeenteraad een begroting voorlegt en een meerjarenraming.

Met de Begroting 2022 autoriseert de gemeenteraad de uitgaven van 2022. Binnen die bedragen mag het college uitgaven doen. Het college mag niet zonder toestemming van de raad uitgaven die in 2023 staan gepland al in 2022 verrichten. Daarnaast wordt ieder jaar een nieuwe begroting vastgesteld. Om deze redenen heeft de meerjarenraming in de praktijk meer het karakter van een doorkijk om inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente dan dat het autorisatie van budgetten betreft.

In deze kadernota duiden wij de Begroting 2022 en de Meerjarenraming 2023-2025 uit eenvoud aan als “Begroting 2022”

1.7 Kaders voor een gezonde en duurzame financiële positie

Op 18 maart 2021 heeft de gemeenteraad kaders vastgesteld voor een gezonde en duurzame financiële positie van de gemeente Gemert-Bakel.

De daarin opgenomen uitgangspunten vormen de basis voor de nu voorliggende Kadernota 2022. Daar waar de uitgangspunten zijn toegepast is dat vermeld en worden ze uit eenvoud aangeduid als “financiële kaders”.

Financieel beeld gemeente Gemert- Bakel

2. Financieel beeld gemeente Gemert-Bakel

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de financiële stand van zaken van de gemeente nader toegelicht. Dat is het startpunt van de Kadernota 2022.

2.2 Al genomen raadsbesluiten

De huidige begroting is de Begroting 2021 zoals vastgesteld op 12 november 2020 door de gemeenteraad. De amendementen hadden financieel gezien enkel invloed op jaarschijf 2021 en werken daarom niet door in deze kadernota. De Begroting 2021 kende de volgende saldi:

Begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo 12 november 2020	114V	20V	198V	192V

Na 12 november 2020 heeft de gemeenteraad nog een aantal besluiten genomen met een structureel karakter. Deze zijn:

- 4e financiële rapportage 2020;
- Uitvoering motie Syntheseklas en project laaggeletterdheid;
- Aanvullend krediet één Sint Wilbertsplein;
- 1e financiële rapportage 2021;

De saldi na deze raadsbesluiten is als volgt:

Begrotingssaldo	2022	2023	2024	2025
Saldo + nadien genomen raadsbesluiten	89V	2N	177V	171V

2.3 Jaarrekening 2020

De Jaarrekening 2020 sluit met een positief saldo van € 2.848.000. Via resultaatbestemming bepaalt de gemeenteraad de bestemming van dit overschot.

Een deel van de verschillen in de jaarrekening is incidenteel van aard. Structurele bijstellingen zijn meegenomen in de 2^e financiële rapportage 2021, de voorliggende Kadernota 2022 of waren al opgenomen in de Begroting 2021. De komende maanden gaan we benutten om te bezien of er nog aanvullende structurele voordelen zijn in te boeken.

2.4 Risico's

Benodigde weerstandsvermogen per 31-12-2020

In de Jaarrekening 2020 zijn de risico's berekend op € 6.241.000.

Ten opzichte van de laatste meting bij de Begroting 2021 zien we een daling van de risico's. In februari 2021 is bekend geworden dat de gemeente zeer waarschijnlijk geen nadeelgemeente wordt bij de herverdeling zoals lang gedacht. Dat is een substantiële meevaller. In het risicoprofiel was hier een bedrag van € 1.555.000 opgenomen. Deze valt daaruit nu weg. Daarnaast zijn de risico's in de bouwgrondexploitatie afgenomen.

Doel is een weerstandsratio van 'ruim voldoende, zoals vastgesteld in de financiële kaders. De bijbehorende ratio voor deze kwalificatie ligt tussen de 1,4 en 2,0. Vertaald naar een bedrag is dat € 6.241.000 maal 1,4 tussen 2,0 = € 8.737.000 tussen € 12.482.000 aan benodigd weerstandsvermogen.

Aanwezige weerstandsvermogen per 31 december 2020

In de financiële kaders is aangegeven hoe het aanwezige weerstandsvermogen wordt berekend. Dit wordt conservatief gedaan en bestaat enkel uit de Algemene reserves en een eventueel begrotingsoverschot van het komende jaar. Dit betekent dat de post Onvoorzien, de onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves niet betrokken worden bij de berekening van het aanwezige weerstandsvermogen.

De stand van zaken is als volgt:

Weerstandsvermogen per 31 december 2020	
Berekende risico's	6.241
Benodigd weerstandsvermogen (ratio 1,4 - 2,0)	8.737 - 12.482
Algemene reserve	1.699
Algemene reserve Bouwgrondexploitatie	5.706
Risicoreserve corona	1.151
Vrije begrotingsruimte 2021	63
Aanwezig weerstandsvermogen per 1-1-2021	8.619
Nog aan te vullen om ratio 2,0 te bereiken	3.863

Het aanwezige weerstandsvermogen per 31-12-2020 bedraagt € 8.619.000. Dit bedrag is nog exclusief de bestemming van het positieve saldo Jaarrekening 2020 van € 2.848.000.

Het aanwezige weerstandsvermogen bevindt zich nu bijna tussen de door de gemeenteraad vastgestelde bandbreedte van 1,4 en 2,0. Doelstelling is door te groeien naar een ratio van 2,0. Daarvoor is nog een aanvulling van € 3.863.000 nodig.

Doorkijk naar weerstandsvermogen per juli 2021

Bovenstaand weerstandsvermogen is de situatie per 31-12-2020. De raadsbesluiten die betrekking hebben op jaarschijf 2021 maken geen onderdeel uit van de balans per 31-12-2020. Deze besluiten worden pas in 2021 verwerkt. Op basis van die raadsbesluiten is in 2021 een extra storting in de Algemene reserve van € 147.488 voorzien.

Van het positieve saldo in de Jaarrekening 2020 wordt daarnaast voorgesteld € 1.565.000 te storten in de Algemene reserve, € 841.000 in de Risicoreserve 3d's en € 115.000 in de Risicoreserve corona. Die bedragen maken nog geen onderdeel uit van het weerstandsvermogen per 31-12-2020.

Jaarlijkse storting in weerstandsvermogen

In de financiële kaders is al doel gesteld om per 2030 over een solvabiliteitsratio van 15% te beschikken. Daarvoor wordt jaarlijks € 250.000 gestort in de Algemene reserve. In deze kadernota is daar rekening mee gehouden.

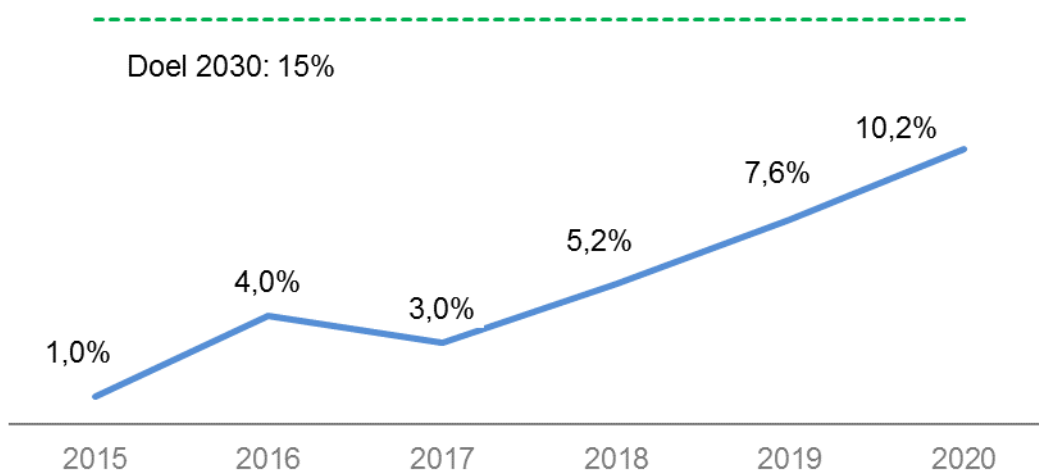
Dit heeft zowel positieve gevolgen voor de (verwachte) solvabiliteit en schuldenquote. De solvabiliteit stijgt op basis van deze storting in vier jaar met 0,7%. De schuldenquote daalt met 1%.

2.5 Ontwikkeling van de solvabiliteit en schuldenquote op basis van realisatie

In de financiële kaders is vastgelegd dat we gaan sturen op het verbeteren van de solvabiliteitsratio naar 15% en de schuldenquote naar 90%. Het verloop is als volgt.

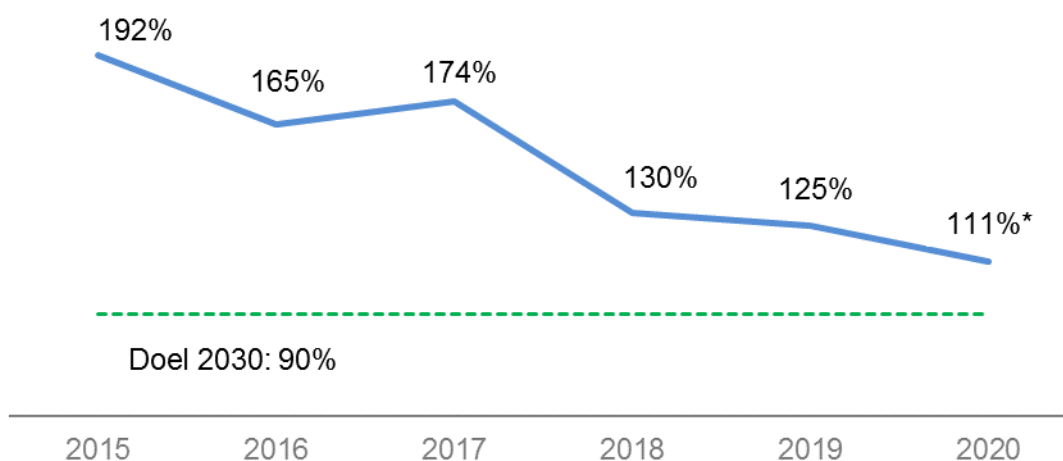
Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen aan. Hoe hoger hoe beter.

Schuldenquote

De netto schuldquote is de verhouding van de schulden ten opzichte van de jaarlijkse omvang van de inkomsten. Hoe lager hoe beter.

* Bij de weergave van de quote voor 2020 is uitgegaan van de normale jaarlijkse baten van de gemeente. In 2020 waren de inkomsten namelijk incidenteel beduidend hoger (15 miljoen euro) als gevolg van ontvangsten TOZO en extra verkopen grondexploitatie. Als je daarmee rekent komt de schuldquote uit op 94% maar dit is een te rooskleurig financieel beeld.

Op koers

Door de positieve resultaten in 2020 zijn zowel de solvabiliteitsratio als de schuldenquote verbeterd en lopen we op koers om de doelen in 2030 te halen.

2.6 Toezicht door provincie

De gemeente valt in 2021 onder het (normale) repressieve toezicht van de provincie. Criteria om voor 2022 weer onder het repressieve toezicht van de provincie te vallen zijn:

- Een positieve Algemene reserve;
- In de meerjarenbegroting moet het begrotingsjaar 2022 of uiterlijk de laatste jaarschijf van de meerjarenraming (2025) structureel en reëel in evenwicht zijn;
- Begroting 2022 inzenden voor 15 november 2021, de Jaarrekening 2020 voor 15 juli 2021.

Voor Gemert-Bakel zijn verder geen specifieke aandachtspunten door de provincie benoemd voor de Begroting 2022.

2.7 Corona

In onze begroting zijn er geen budgetten structureel aangepast naar aanleiding van corona. Op het moment er financiële nadelen ontstaan worden die incidenteel gedekt uit de daarvoor gevormde risicoreserve Corona. Deze lijn zetten wij door naar 2022.

In de risicoreserve Corona is het overschot van de Jaarrekening 2019 (€ 962.000) gestort, een bedrag uit de Begroting 2021 (€ 250.000) en de verschillende toegekende compensaties vanuit het Rijk. De compensatie vanuit het Rijk is in vier tranches gegaan en bedraagt tot nu toe € 1.687.000 (stand april).

Per mei 2021 is er nog voor € 1.060.000 aan vrije ruimte aanwezig in de risicoreserve. Als er meer compensaties worden ontvangen van het Rijk zal dit ook in de reserve worden gestort. Daarmee blijven de middelen apart voor het doel. Zowel de kosten als compensaties voor corona maken daarmee geen onderdeel uit van het saldo van deze kadernota.

2.8 Onzekerheden gemeentefonds voor Kadernota 2022

Er speelt op dit moment bijzonder veel rond het gemeentefonds, besluitvorming daarover is doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Het gemeentefonds bedraagt 70% van onze inkomsten als gemeente dus de impact daarvan is groot. In de uiteindelijke Begroting 2022 mogen we enkel de rijksinkomsten opnemen waarover besluitvorming is geweest. Anders is de begroting op dat onderdeel niet reëel en zal die worden afgekeurd door de provincie.

De gemeenten willen meer geld in het gemeentefonds. Dit betreft:

- Structurele compensatie voor de overschrijding op de Jeugdzorg van € 1,5 miljard;
 - Voor het jaar 2022 heeft het Rijk inmiddels € 1,314 miljard aangekondigd;
- Geheel of deels schrappen opschalingskorting van € 975 miljoen;
- Compensatie of maatregelen voor tekorten abonnementstarief Wmo van € 80 miljoen.

Ter illustratie: € 1 miljard landelijk staat ongeveer voor € 1,5 miljoen in Gemert-Bakel.

Verder spelen de volgende zaken rond het gemeentefonds:

- Herverdeling gemeentefonds per 2023. Voor onze gemeente voorlopig een voordeel van € 39 per inwoner, met een ingroei-pad van € 15 per jaar. De minister heeft in april j.l. aangegeven de verdeling nogmaals te beoordelen als reactie op kritische vragen;
- Wijzigingen bekostiging Beschermd Wonen. Dit is landelijk gezien budgetneutraal maar het is altijd afwachten hoe dat op lokaal niveau precies uitpakt;
- Het accres van het gemeentefonds is bevroren in 2020 en 2021. Dat pakte gunstig uit voor die jaren. In 2022 wordt het bevroren accres weer 'losgelaten';
- Uitvoering van het Klimaatakkoord kost gemeenten € 450 miljoen in 2022 is berekend door het Rijk. Gesprekken over de bekostiging hiervan lopen met het Rijk.

In paragraaf 3.2 staan deze ontwikkelingen verder toegelicht.

Tijdstip besluitvorming Rijk

Op 3 juni is bekend geworden dat het Rijk gemeenten voor de tekorten in de Jeugdzorg in 2022 een bedrag van € 1,314 miljard ter beschikking stelt. De exacte verdeling en voorwaarden hiervan volgen in de komende septembercirculaire. Dit bedrag betreft enkel 2022. Compensatie voor 2023 en verder wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.

Wanneer er besluitvorming komt over verdere eventuele extra middelen van het Rijk voor 2022 en verder is nog niet bekend. Dit is mede afhankelijk van de snelheid van de kabinetsvorming. Mogelijk krijgt dat (deels) zijn beslag in de septembercirculaire 2021.

Begin juni 2021 wordt een aangepast voorstel herverdeling gemeentefonds verwacht van het Rijk. Besluitvorming over de herverdeling van het gemeentefonds wordt uiterlijk verwacht in de meicirculaire 2022 en kan dan betrokken worden bij de Kadernota 2023.

Wij hebben ervoor gekozen in deze Kadernota 2022 nog niet vooruit te lopen op extra inkomsten omdat daartoe nog niet besloten en/of gepubliceerd is door het Rijk.

Uitgangspunten Begroting 2022

3. Uitgangspunten Begroting 2022

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de financiële uitgangspunten opgenomen voor de Begroting 2022. Dit vormt de technische basis voor verdere uitwerking van de begroting.

Bij deze uitgangspunten is rekening gehouden met de financiële kaders welke op 18 maart 2021 door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

3.2 Basiscijfers Begroting 2022

Dit betreft de volgende onderdelen.

- a. Kerngegevens/groei van de gemeente;
- b. Loonkostenontwikkeling en personeel;
- c. Prijsontwikkeling budgetten;
- d. Pensioenpremie's en sociale lasten;
- e. Afschrijvingen;
- f. Rente nieuwe leningen;
- g. Rente bouwgrondexploitatie en gesloten financieringen;
- h. Toerekening ambtelijke kosten aan bouwgrondexploitatie;
- i. Overheadpercentage;
- j. Onvoorziene uitgaven;
- k. Gemeentefonds.
 - Herverdeling gemeentefonds;
 - Opschalingskorting;
 - Diverse compensaties corona;
 - Loslaten van het accres in 2022;
 - Tekorten Jeugdzorg;
 - Tekorten abonnementstarief Wmo;
 - Wet langdurige zorg en Beschermd Wonen;
 - Uitvoeringslasten Klimaatakkoord.

Hieronder staat per onderdeel aangegeven wat de uitgangspunten voor dat onderdeel zal zijn in de Begroting 2022.

a. **Kerngegevens/groei van de gemeente**

In de begroting wordt rekening gehouden met groei van de inwonersaantallen en het aantal woningen. Hierbij wordt uitgegaan van de volgende aantallen:

Aantallen per 1 januari	2021	2022	2023	2024	2025
Inwoners	30.760	30.835	30.910	30.985	31.085
Woningen	13.188	13.431	13.951	14.033	14.239

Deze cijfers zijn van belang voor berekening van de algemene uitkering. Het aantal woningen is op basis van de woningbouwplanning van de gemeente Gemert-Bakel.

b. **Loonkostenontwikkeling en personeel**

Loonkostenontwikkeling

De huidige cao gemeenten loopt tot 1 januari 2021. Er is nog geen cao afgesproken voor 2021 en verder. Onbekend is daarom hoe de lonen in 2022 zich zullen ontwikkelen.

Daarom gaan wij voor de loonkostenontwikkeling in 2022 uit van de loonvoet sector overheid. Deze bedraagt 1,5% volgens het Centraal Planbureau (CEP maart 2021).

Motie organisatie

In november 2020 heeft de gemeenteraad een 'motie organisatie' aangenomen. Daarin wordt opgeroepen om te onderzoeken of het werk slimmer, sneller en taakgerichter georganiseerd kan worden. Daarnaast of de organisatie van Gemert-Bakel toekomstig bestendig is en of daarvoor de juiste mensen op de juiste plaatsen aanwezig zijn.

In 2021 zullen de uitkomsten van dit onderzoek met de gemeenteraad worden gedeeld. In deze kadernota is nog niet vooruitgelopen op een eventuele bijstelling naar aanleiding van dit onderzoek.

c. Pensioenpremie's en sociale lasten

Het werkgeversdeel pensioenpremies maakt geen onderdeel uit van het percentage loonvoet sector overheid. Het ABP heeft aangegeven dat de pensioenpremies blijven stijgen wanneer de rente zo laag blijft als nu. Daarom gaan we voor 2022 uit van een stijging gelijk aan die van 2021 namelijk 1%. De premie stijgt daardoor dan van 25,9% naar 26,9%.

Voor wat betreft de sociale premies schatten we in dat de premie zorgverzekeringswet (Zvw) en werkhervattingskas (Whk) licht zullen stijgen en dat de overige premies nagenoeg gelijk zullen blijven. Ook daar wordt voor 2022 in deze kadernota een gelijke stijging aangehouden als in 2021. De premie Zvw stijgt daarmee van 7,0% naar 7,3%. De premie Whk stijgt in deze schatting van 1,03% naar 1,17%.

d. Prijsontwikkeling budgetten

Het Centraal Planbureau verwacht voor 2022 een gemiddelde inflatie stijging van 1,4% (overheidsconsumptie Imoc, publicatie CEP maart 2021)). Aan de lastenkant verhogen wij budgetten, evenals voorgaande jaren, niet standaard met een inflatiepercentage. Mocht stijging noodzakelijk zijn dan wordt dat apart aangegeven. Zie bijvoorbeeld de stijging van de ICT kosten verderop in deze kadernota.

De inflatiestijging van 1,4% in 2022 is de basis voor de verhoging tarieven 2022 aan de batenkant. Zie paragraaf 3.5 van deze kadernota.

e. Afschrijven

Voor de afschrijvingsmethodiek en de afschrijvingstermijnen worden de bepalingen gevolgd zoals vastgesteld in de gemeentelijke 'Nota activering, waardering en afschrijving' van juli 2017. In deze nota is bepaald dat er gestart wordt met afschrijven in het jaar volgend op het gereedkomen van de investering. Indien een investering is afgeschreven blijven de vrijvallende kapitaallasten conform de financiële kaders tot nadere besluitvorming meerjarig via een stelpost in de begroting geraamd staan als dekking voor de toekomstige vervangingsinvestering.

f. Rente nieuwe leningen

Op dit moment zijn de actuele tarieven:

Tarieven BNG	Maart 2021
1-maands lening	-/- 0,54%
5 jaar	-/- 0,15%
10 jaar	0,09%
25 jaar	0,62%

In de BNG rentevisie van maart 2021 wordt aangegeven dat de ECB een ruim monetair beleid blijft voeren, waardoor de geldmarkttarieven laag blijven. De lange rentetarieven lopen in de komende twaalf maanden naar verwachting wel licht op.

Conform de nieuwe financiële kaders wordt in de begroting en beheerplannen een rentepercentage gehanteerd van 2,5%. De rentes zijn op dit moment extreem laag. Investerings hebben in de regel een langere aanlooptijd. Rekenen met de huidige rentepercentages voor investeringen die over een aantal jaren worden gerealiseerd, is daarom risicovol. Werken met een vast rentepercentage geeft in de meerjarenraming en onderliggende beheerplannen een stabiel financieel beeld. Daarmee blijft de begroting wendbaar.

g. **Rente bouwgrondexploitatie en gesloten financieringen**

De toe te rekenen rente aan de bouwgrondexploitatie wordt bepaald op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven rekenwijze in de "Notitie grondexploitaties 2016". Voor 2022 komt dit percentage naar verwachting uit op 2,8%. Dit percentage wordt ook gehanteerd voor het bepalen van de kostendekkendheid riool en afval.

h. **Toerekening ambtelijke kosten aan bouwgrondexploitatie**

Conform de financiële kaders wordt de toerekening van ambtelijke kosten aan de bouwgrondexploitatie gemaximaliseerd op € 705.000 per jaar (prijspeil 2021).

Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met het stijgingspercentage loonkosten. Dat percentage komt voor 2022 uit op 1,5 %. Dit betekent dat in 2022 er maximaal een bedrag van € 715.575 kan worden toegerekend aan de bouwgrondexploitatie.

i. **Overheadpercentage**

Om de gemeenteraad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van een organisatie is verplicht dat de overhead apart opgenomen wordt in de begroting. Deze overhead maakt geen onderdeel uit van de programma's zelf.

Overhead bestaat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) uit:

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O / HRM;
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie;
6. Juridische zaken;
7. Bestuurszaken en Bestuursondersteuning;
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT);
9. Facilitaire zaken en Huisvesting;
10. Documentaire informatievoorziening (DIV);
11. Managementondersteuning primair proces.

In het BBV is één uitzondering gemaakt op het verplicht centraal begroten en verantwoorden van overhead. Dit betreft de toerekening van overhead aan gesloten financieringen (bouwgrond, afval, riool) en investeringen. Deze uitzonderingen zijn gemaakt, omdat het niet toerekenen van overhead anders zou leiden tot een financiële wijziging van de begroting. Wij rekenen overhead toe aan deze gesloten financieringen.

Voor het bepalen van de uurtarieven ten behoeve van gesloten financieringen dient een overheadpercentage te worden bepaald. De rekensom die hiervoor wordt gehanteerd is de totale overheadkosten op basis van het BBV gedeeld door de directe loonkosten. Naar schatting zal dit voor 2022 op 65% uitkomen.

j. **Onvoorziene uitgaven**

In de Begroting 2022 is jaarlijks € 120.000 beschikbaar voor de post Onvoorzien.

Gegeven het karakter van de post Onvoorziene uitgaven moet deze voor alle mogelijke onvoorziene zaken aangewend kunnen worden. Het BBV geeft geen nadere regels voor het omgaan met de post Onvoorziene uitgaven. Door de raad zijn in de financiële verordening geen beperkingen aan de bestedingsrichting opgenomen. Het college hanteert drie O's: Onuitstelbaar, Onontkoombaar, Onvoorzienbaar als richtlijn.

De post Onvoorziene uitgaven wordt, uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, aangewend voor incidentele uitgaven. Op dit moment dient een beroep boven de € 5.000 op deze post Onvoorzien ter besluitvorming te worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Door in de meeste gevallen langere doorlooptijden van de besluitvorming is deze post minder flexibel in te zetten dan op momenten gewenst.

In de financiële kaders zoals aangeboden voor de gemeenteraad van 18 maart 2021 was daarom oorspronkelijk een uitgangspunt opgenomen dat het college zelfstandig kan beschikken over de post Onvoorzien. De conclusie van de commissie Financiën en Bestuur was dat de financiële kaders procedureel niet de juiste plek is om deze mandaatafspraak vast te leggen. Daarom is het uitgangspunt toen uit het voorstel gehaald met de afspraak dat de afweging nu zal plaatsvinden binnen het reguliere begrotingsproces.

Met ingang van het jaar 2022 wordt voorgesteld dat het college van B&W in afwijking op de financiële verordening zelfstandig kan beschikken over de post Onvoorzien en de gemeenteraad informeert over de uitgaven via de financiële rapportages.

k. **Gemeentefonds**

Algemeen

Voor de berekening van de algemene uitkering wordt voor de Begroting 2022 uitgegaan van de septembercirculaire 2021 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) tegen constante prijzen. Het oormerken van specifieke extra middelen is steeds een separate afweging. Net zoals in 2021 ramen we 50% van de ruimte onder het BTW compensatiefonds (BCF) als voordeel.

Gemeenten willen structureel extra geld van het Rijk. De Begroting 2022 moet reëel worden geraamd. Dit betekent dat je niet mag vooruitlopen op extra middelen van het Rijk zolang die niet zijn toegekend. Daarom kiezen wij ervoor in deze Kadernota 2022 niet vooruit te lopen op dergelijke eventuele extra middelen.

Het gemeentefonds bedraagt ongeveer 70% van de jaarlijkse inkomsten van onze gemeente. Er speelt op dit moment bijzonder veel rond het gemeentefonds. Hieronder wordt een verdere toelichting gegeven op de actuele ontwikkelingen:

- Herverdeling gemeentefonds;
- Opschalingskorting;
- Diverse compensaties corona;
- Loslaten van het accres in 2022;
- Tekorten Jeugdzorg
- Tekorten abonnementstarief Wmo;
- Wet langdurige zorg en Beschermd Wonen;
- Uitvoeringskosten Klimaatakkoord.

Ter illustratie voor de hierna genoemde bedragen: 1 miljard euro landelijk is grofweg 1,5 miljoen euro voor Gemert-Bakel.

Herverdeling gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft op 2 februari 2021 de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gevraagd om advies te geven over het voorstel van de fondsbeheerders voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023. Met het indienen van deze adviesaanvraag, zijn de voorlopige uitkomsten van de verdeling voor individuele gemeenten bekend geworden.

Voor Gemert-Bakel pakt deze voorlopige verdeling vooralsnog goed uit met een voordeel van € 39 per inwoner. Daarbij is er wel een ingroeipad voorzien. In 2023 is het voordeel € 15 per inwoner, in 2024 € 30 per inwoner om in 2025 uit te komen op de uiteindelijke € 39 per inwoner.

Groningen en Friesland worden het hardst geraakt door de herverdeling van het gemeentefonds. Vrijwel alle gemeenten in die provincies gaan er vanaf 2023 flink op achteruit. Minister Ollongren overweegt, gelet 'de specifieke situatie' van de Groningse en Friese gemeenten, een speciale regeling te treffen. Het Rijk stelt over het algemeen dan niet meer geld beschikbaar. Een dergelijke regeling gaat ten laste van de overige gemeenten in Nederland. Verder gaan de vier grote steden, Amsterdam, Den Haag, Utrecht en Rotterdam er op achteruit in het voorstel. Deze gemeenten beschikken over een sterke lobby dus daar wordt nog beweging verwacht.

In april 2021 heeft de minister in reactie op Kamervragen laten weten dat het verdeelmodel nog een keer kritisch tegen het licht gehouden wordt. Dit naar aanleiding van reacties vanuit de (nadeel-) gemeenten en kritische vragen door de ROB. Begin juni 2021 worden de uitkomsten van deze nieuwe beoordeling verwacht.

De huidige € 39 voordeel per inwoner moet daarom vooral gezien worden als indicatie dat de gemeente aan de goede kant van de medaille zit maar ook niet meer dan dat.

In de begroting mag niet vooruit worden gelopen op een verwacht herverdeeleeffect. De definitieve herverdeeleeffecten zullen uiterlijk in de meicirculaire 2022 worden gepubliceerd. Na die publicatie kunnen ze financieel worden verwerkt. Waarschijnlijk wordt dit de Kadernota 2023.

Opschalingskorting

Door het kabinet-Rutte II is een opschalingskorting ingevoerd omdat gemeenten moesten samengaan om daarmee financiële voordelen te behalen. Voorheen ook bekend als de korting 100.000+ gemeenten. Hierbij is een ingroeipad van jaarlijkse uitnamen gevolgd. Begonnen in 2015 en eindigend op een eindbedrag van € 975 miljoen in 2025. Kabinet-Rutte III heeft de verplichte opschaling van gemeenten afgeschaft en stuurt niet meer op herindelingen. De besparing is echter niet geschrapt door het Rijk. Gemeenten vinden dat deze korting alsnog van tafel moet.

De opschalingskortingen zijn volledig verwerkt in het startsaldo van deze kadernota zoals opgenomen in paragraaf 2.2. Het is afwachten of het nieuwe kabinet gemeenten tegemoetkomt in het deels of geheel schrappen van de opschalingskorting.

Diverse compensaties corona

Het Rijk heeft tot nu toe gemeenten ruimhartig gecompenseerd voor de gevolgen van de coronacrisis. Alle middelen die wij daarvoor van het Rijk krijgen storten wij in de risicoreserve Corona. Die lijn zetten wij door. Eventuele extra toegekende compensatiemiddelen in de toekomst komen daarmee niet ten gunste van het begrotingssaldo.

Loslaten van het accres in 2022

Het accres is de jaarlijkse groei van het gemeentefonds. Dit accres beweegt mee met de rijksuitgaven. Geeft het Rijk het komende jaar meer uit op hun begroting dan krijgen ook gemeenten meer geld. Andersom gaat hetzelfde op. Bij minder uitgaven door het Rijk worden de inkomsten uit het gemeentefonds naar beneden bijgesteld. Het zogenaamde trap-op, trap-af principe. Overigens zijn de huidige (exceptionele) uitgaven van het Rijk voor de coronacrisis uitgesloten van dit principe door het kabinet.

Als gevolg van de coronacrisis heeft het Rijk besloten het accres in het gemeentefonds voor 2020 en 2021 te bevriezen. De groei van het gemeentefonds is daarmee vastgelegd voor die jaren en de gemeenten weten waar ze aan toe zijn in hun begrotingen. Voor de financiële stabiliteit pakte dit goed uit voor de gemeenten. In 2022 wordt dat bevriezen weer losgelaten en gaat het normale accres lopen.

Het bevriezen van het accres in het gemeentefonds is ook gedaan bij de kredietcrisis in 2008. Destijds waren er echter geen afspraken gemaakt met het Rijk over de financiële gevolgen bij het weer loslaten van het accres. Dit leidde toen tot een structurele onverwachte tegenvaller voor gemeenten in 2012.

In deze Kadernota 2022 houden wij de accresreeksen aan uit de decembercirculaire 2020 bij gebrek aan actuelere informatie.

Tekorten Jeugdzorg - onderzoek

Voor de periode 2019 tot en met 2022 hebben gemeenten incidenteel extra geld gekregen voor de tekorten in de Jeugdzorg. Voor 2019 ging dit om € 400 miljoen. In de andere jaren betrof dit een bedrag van € 300 miljoen per jaar. Deze incidentele tegemoetkoming is verstrekt door het Rijk in afwachting van een onderzoek of de tekorten op de Jeugdzorg daadwerkelijk structureel zijn.

Daarbij mochten gemeenten in hun begroting deze € 300 miljoen per jaar doortrekken voor de jaren 2023 en verder via een stelpost. Dat is gedaan in de begrotingen van de gemeente Gemert-Bakel. Ook in de nu voorliggende kadernota is deze stelpost opgenomen.

Het onderzoek naar de tekorten op de Jeugdzorg is begin 2021 gepubliceerd en laat zien dat gemeenten in 2019 een tekort hadden van € 1,7 miljard op deze taak. Daarbij is nog enige ruimte voor bezuinigingen gaf het onderzoek aan. Na aftrek daarvan resteert een structureel tekort op de Jeugdzorg van € 1,5 miljard per jaar volgens dit onderzoek.

Het Rijk heeft in april 2021 aangekondigd voor 2021 een bedrag van € 613 miljoen extra ter beschikking te stellen aan gemeenten voor Jeugdzorg. Dat staat voor grofweg een bedrag tussen de € 740.000 en € 920.000 voor Gemert-Bakel. Bij de meicirculaire 2021 is daarvan inmiddels € 438 miljoen toegekend als vrij besteedbaar en € 120 miljoen voor specifieke uitgaven. Het restant van € 55 miljoen volgt bij de komende september-circulaire. Dit zijn echter incidentele bedragen voor 2021 en hebben daarom geen direct effect op de Kadernota 2022.

Tekorten Jeugdzorg - arbitragecommissie

Op 11 maart 2021 heeft de VNG met een brede delegatie van het kabinet over de tekorten op de Jeugdzorg gesproken. De verwachting van de VNG was dat het kabinet een aanbod zou doen om de huidige financiële nood te ledigen en perspectief te bieden voor de structurele oplossing op de lange termijn. Besluitvorming over structurele compensatie is echter doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Daarop heeft de VNG een arbitrage ingeroepen.

Eind mei zijn de uitkomsten bekend geworden van de arbitrage. De arbitragecommissie heeft aangegeven dat gemeenten in 2022 1,9 miljard euro extra moeten krijgen voor de Jeugdzorg. In 2023 en 2024 is dat jaarlijks 1,6 miljard euro extra. Daarna lopen de extra budgetten langzaam af tot 800 miljoen euro in 2028.

Op 3 juni is bekend geworden dat het Rijk voor 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar aan gemeenten stelt ter compensatie van de tekorten in de Jeugdzorg. Dat komt bovenop de eerder al toegekende en in onze begroting verwerkte € 300 miljoen voor dat jaar. Deze € 1,314 miljard voor 2022 is het eerste antwoord van het Kabinet op de uitspraak van de arbitragecommissie dat er extra geld naar gemeenten moet voor Jeugdzorg.

In deze Kadernota 2022 is nog niet gerekend met de € 1,314 miljard. Er zijn nog drie onzekerheden bij dit bedrag:

- Zijn alle middelen vrij besteedbaar voor gemeenten of wordt een deel daarvan voor een specifiek doel aangewezen door het Rijk
- Gaan er nu ook kosten stijgen
- Telt de € 1,314 miljard mee in het structurele saldo van de begroting of enkel in het incidentele saldo.

De komende maanden komt hier duidelijkheid in. In de septembercirculaire 2021 worden de voorwaarden en verdeling bekend

Tekorten abonnementstarief Wmo

Het abonnementstarief is een vast tarief voor de eigen bijdragen aan Wmo-voorzieningen. Dit tarief is ingevoerd door het Rijk in 2019. De drempel om een aanvraag te doen is hiermee deels verlaagd. De aanvragen Wmo zijn hierdoor toegenomen. Gemeenten zijn hiervoor financieel gecompenseerd maar in onvoldoende mate. Landelijk is er een tekort van € 80 miljoen hierop. De VNG heeft daarom aan het Rijk gevraagd het abonnementstarief weer af te schaffen of gemeenten volledig te compenseren.

Wet langdurige zorg en Beschermd Wonen

Op landelijk niveau betreft dit een post van € 1,5 miljard. Hier spelen vier ontwikkelingen.

Voor mensen die als gevolg van een psychische kwetsbaarheid blijvend behoefte hebben aan permanent toezicht of 24-uurs zorg in nabijheid, is op 1 januari 2021 de Wet langdurige zorg (Wlz) opengesteld. Ongeveer 30 procent van de huidige cliënten in Beschermd Wonen zijn hiervoor in aanmerking gekomen, maar in sommige regio's is dit opgelopen tot 40 procent of meer. Met de overgang van cliënten van de Wmo naar de Wlz wordt ook het zorgbudget van deze cliënten overgeheveld van de Wmo naar de Wlz.

Daarnaast wordt er op 1 januari 2023 een nieuw verdeelmodel voor Beschermd Wonen ingevoerd. Kern daarvan is dat het budget niet langer op basis van historische gegevens wordt verdeeld, maar op basis van objectieve gegevens. Hierbij wordt gekeken naar de demografische samenstelling van de gemeente, aangevuld met de aanwezigheid van zogenaamde risicofactoren. Deze gegevens bepalen samen hoeveel budget er naar elke afzonderlijke gemeente gaat.

Verder worden per 1 januari 2023 voor alle nieuwe cliënten (over een periode van zeven jaar) de financiële middelen herverdeeld van de centrumgemeenten naar alle gemeenten. Dit betekent dat regiogemeenten in de loop der jaren verantwoordelijk zullen worden voor een groeiend aantal cliënten. Tegelijkertijd zal het aantal cliënten waar de centrumgemeenten nu primair verantwoordelijk voor zijn over de jaren afnemen.

Zeven jaar na invoering zullen dus voor het eerst alle financiële middelen voor Beschermd Wonen in zijn geheel zijn herverdeeld over alle gemeenten.

Tenslotte is er het woonplaatsbeginsel bij Beschermd Wonen. In de praktijk blijkt dat cliënten vaak een aanvraag indienen bij de gemeenten met instellingen voor Beschermd Wonen. Het risico is dat gemeenten met relatief veel instellingen, onevenredig worden 'belast' met cliënten afkomstig uit andere gemeenten. Dit terwijl gemeenten door het objectief verdeelmodel alleen middelen ontvangen voor de eigen inwoners. Om die reden zal waarschijnlijk het zogenoemde woonplaatsbeginsel in worden gevoerd. Daarmee wordt de herkomstgemeente van de cliënt verantwoordelijk voor de verstrekking van de voorziening Beschermd Wonen.

Op landelijk niveau zijn deze wijzigingen budgetneutraal. Het is afwachten hoe dit lokaal uitpakt.

Uitvoeringskosten Klimaatakkoord

Bij de instemming met het Klimaatakkoord hebben gemeenten als voorwaarde gesteld dat er een vergoeding moet komen voor de uitvoeringslasten. De energietransitie en het verduurzamen van de gebouwde omgeving zijn grote opgaven die gemeenten niet alleen kunnen financieren uit eigen middelen.

Een groot gedeelte van de maatregelen uit het Klimaatakkoord moeten decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) uitvoeren en organiseren. Zo zijn gemeenten verantwoordelijk voor het aardgasvrij maken van woningen en bepalen decentrale overheden op regionaal niveau waar de benodigde windmolens en zonneparken moeten komen. Maar denk ook aan handhaving en verduurzamen gemeentelijke panden. Er zijn achtentwintig nieuwe of versterkte taken benoemd voor gemeenten. Uitvoeringslasten betreffen niet daadwerkelijke investeringen maar de ambtelijke inzet en indien nodig inhuur van externe expertise. Voor gemeenten onder de 40.000 inwoners zou dit neerkomen volgens het rapport op 8 tot 9 FTE.

De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft in opdracht van het kabinet onderzocht hoe hoog deze uitvoeringslasten voor gemeenten zijn. Hierover is in januari 2021 een eindrapport uitgebracht. Voor uitvoering van het Klimaatakkoord hebben gemeenten volgens het rapport een bedrag nodig van € 450 miljoen in 2022 oplopend tot € 599 miljoen in 2024. Vanaf 2025 kunnen de uitvoeringslasten worden verdeeld op basis van inzicht in de werkelijke kosten. Het is nog onbekend hoeveel gemeenten daadwerkelijk vergoed krijgen van het Rijk. Uitvoering van het Klimaatakkoord gaat ook leiden tot extra FTE's/uitvoeringskosten voor de gemeente. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit neutraal verloopt, bij gebrek aan andere informatie.

Op het moment middelen voor uitvoering van het Klimaatakkoord worden toegekend worden deze geoormerkt voor dit specifieke doel.

3.3 Uitgangspunten raming drie decentralisaties Sociaal Domein

Drie decentralisaties Sociaal Domein in 2022

De provincie heeft de afgelopen jaren speciale aandacht gehad voor de hoogte van de uitgavenramingen 3d's. Dit gezien de impact van deze uitgaven op de begrotingen van gemeenten. Daarvoor zijn in 2018 onderstaande richtlijnen afgegeven door de provincie. Deze zijn onverkort van toepassing. De richtlijnen passen binnen onze eigen financiële kaders waarbij we uitgaan van reëel ramen in de begroting en het Sociaal Domein.

Richtlijnen provincie 3d's:

1. Het is niet reëel om in de Begroting 2022 het uitgangspunt van budgettair neutraal ramen 3d's te hanteren;
2. Geef in de Begroting 2022 duidelijk aan op welke uitgangspunten de ramingen zijn gebaseerd en leg hierbij een koppeling naar de realisatiecijfers in de jaarrekening;
3. Wanneer er een taakstelling in de Begroting 2022 wordt opgenomen dan adviseren wij de raming van deze taakstelling reëel te onderbouwen. Leg daarbij concreet op programmaniveau vast hoe de taakstelling wordt ingevuld en geef daarbij ook aan hoe het proces, dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden, eruitziet.

Naar de Begroting 2022 vertalen we dit als volgt:

Uitgangspunten 2022 drie decentralisaties gemeente Gemert-Bakel

In onderstaande tabel staan de uitgangspunten voor prijsontwikkeling (indexering) en ontwikkeling groei voorzieningen (volume) opgenomen. Uitgegaan is van indexeringen die in de sectoren gelden. In de tabel is ook 2021 vermeld om inzicht te geven in de groei van 2022 ten opzichte van 2021.

De prognoses zijn tot stand gekomen in overleg tussen GR Peelgemeenten en de financiële- en beleidsmedewerkers van de aangesloten gemeenten. De prognoses zijn afgegeven bij de conceptjaarrapportage 2020 in maart 2021.

Uitgangspunten prognose	2021		2022	
	Indexering	Volume	Indexering	Volume
Wmo				
Hulp bij het huishouden	9,10%	2,00%	3,00%	2,00%
Begeleiding	2,99%	3,00%	3,00%	3,00%
Medisch advies/eigen bijdrage	2,99%	0%	2,99%	0%
Collectief vervoer	2,80%	4,00%	2,80%	4,00%
Rolstoelen	2,60%	0%	2,60%	0%
Vervoer	2,60%	4,00%	2,60%	4,00%
Woonvoorzieningen	2,60%	0%	2,60%	0%
Jeugd	2,99%	0%	2,99%	0%
BMS	0%	0%	0%	0%

Overige uitgangspunten

- Startpunt voor de programmakosten 3d's zijn de (concept)jaarcijfers 2020 en de aantallen per 31-12-2020;
- Een verzilveringspercentage van 95% bij de post Wmo begeleiding en een verzilveringsgraad van 96% bij de post Wmo hulp bij huishouden;
- De uitvoeringskosten GR Peelgemeenten zijn op basis van de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 van GR Peelgemeenten;
- In de huidige begroting is voor de jaren 2023 en 2024 een stelpost opgenomen voor meer rijksinkomsten Jeugdzorg van jaarlijks € 433.000. Het ministerie heeft in 2019 aangegeven dat gemeenten deze stelpost structureel mogen ramen in afwachting op besluitvorming na het onderzoek naar de tekorten in de Jeugdzorg. Deze stelpost ramen wij ook weer in 2025.

Toekomstige ontwikkelingen waarmee nog geen rekening is gehouden

- Decentralisatie van Beschermd Wonen per 2022 en wijziging financiering per 2023;
- Herijking gemeentefonds per 2023;
- Wijziging woonplaatsbeginsel Jeugdwet per 2022;

De effecten van deze toekomstige ontwikkelingen zijn nog niet bekend op dit moment en kunnen positief of negatief uitpakken voor de begroting van de gemeente.

Prognose 2022

Conform de uitgangspunten en voorschriften worden de programmakosten voor 3d's reëel geraamd. De prognose voor 2022 en verder ziet er als volgt uit.

Taak	Realisatie						Prognose Kadernota 2022				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wmo	3.959	4.010	4.508	4.843	5.196	5.066	5.220	5.460	5.460	5.460	5.460
Jeugd	4.732	5.447	6.169	5.569	6.094	5.591	5.723	5.795	5.795	5.795	5.795
BMS	617	672	661	709	831	830	829	829	829	829	829
Risico	-	-	-	-	-	-	250	0	0	0	0
Totaal	9.308	10.129	11.338	11.121	12.121	11.487	12.022	12.084	12.084	12.084	12.084

Effect op Kadernota 2022 van prognose

In de Begroting 2021 is voor de drie centralisaties in het Sociaal Domein een structureel bedrag van € 12.931.000 opgenomen. Dit was basis van de prognose van de GR Peelgemeenten uit september 2020 met daarbij een risico-opslag van € 250.000.

In de financiële kaders is afgesproken een risicoreserve 3d's te vormen. In 2021 is het volgende voorzien als storting in die reserve:

- € 841.000 vanuit het overschot 3d's in de Jaarrekening 2020;
- Een verwacht bedrag van € 740.000 tot € 920.000 in 2021 uit de € 613 miljoen die het Rijk als incidentele bijdrage voor 2021 heeft toegekend;
- Het verwachte overschot van € 1.163.000 op de programmakosten 3d's in 2021.

Eind 2021 zal de risicoreserve 3d's daarom een substantiële buffer vormen (met een maximum van € 2.500.000). Daarmee wordt de jaarlijkse risico-opslag van € 250.000 overbodig en komt te vervallen.

De omvang van deze reserve biedt ook gelegenheid scherper aan de wind te varen in de raming van de drie decentralisaties. Vandaar dat Wmo en Jeugd met ieder € 100.000 zijn verlaagd ten opzichte van de afgegeven prognose door de GR Peelgemeenten. Ten opzichte van de realisatie 2020 stijgen de kosten in 2022 daarmee met € 597.000 wat staat voor een stijgingspercentage van 5%. Dat vinden wij een acceptabel stijgingspercentage voor de twee jaar die het beslaat.

Nu staat voor 2022 begroot € 12.931.000. Dat wordt op basis van bovenstaande prognose een bedrag van € 12.084.000. Dit geeft vanaf 2022 een structurele aframing op de drie decentralisaties met jaarlijks € 847.000, wat als voordeel is verwerkt in deze kadernota. Het voordeel zit ten opzichte van de vorige prognoses in zowel Jeugd en Wmo als het vervallen van de risico-opslag.

3.4 Reserves en voorzieningen

Hoogte storting in reserves en voorzieningen

De stortingen voor 2022 en verder worden in principe op hetzelfde niveau gehouden als in de Begroting 2021 met uitzondering daar waar een beheerplan is geactualiseerd.

In de financiële kaders is afgesproken een beperkt aantal risicoreserves in te stellen naast de al bestaande risicoreserves Bouwgrondexploitatie en Corona. Daar is in 2021 een risicoreserve Drie decentralisaties aan toegevoegd en in de toekomst mogelijk een risicoreserve Algemene uitkering. Mutaties in deze reserves zijn afhankelijk van de resultaten in het betreffende jaar. De reserves hebben enkel als doelstellingen om schommelingen tussen jaren op te kunnen vangen.

In de loop van 2021 krijgt u geactualiseerde beheerplannen aangeboden voor onderhoud wegen en gebouwen. Dit kan invloed hebben op de jaarlijkse storting in de betreffende voorzieningen en op de geraamde vervangingsinvesteringen. De financiële gevolgen daarvan zijn nog niet bekend.

Verder zullen wij de komende maanden benutten om de reserves en voorziening kritisch tegen het licht te houden. Dit is in 2016 voor het laatst integraal gedaan.

Inflatietoevoeging reserves en voorzieningen

Er wordt standaard geen inflatiecorrectie toegevoegd aan reserves. Toevoeging van inflatie aan de voorziening, bijvoorbeeld door een jaarlijkse stijging van de storting, is niet toegestaan volgens het BBV.

3.5 Tarieven 2022

OZB

Voor 2022 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Voor 2022 en verder een jaarlijkse inflatiestijging van 1,4% toepassen;
- Areaaluitbreiding van € 75.000 (heeft geen invloed op tarief).

Geraamde OZB-opbrengst	2022	2023	2024	2025
Was	9.089	9.301	9.516	9.734
Wordt	9.081	9.283	9.488	9.696
Verschil	8N	18N	28N	38N

In de meerjarenraming was rekening gehouden met een inflatiestijging van 1,5% en een areaaluitbreiding van € 75.000. Omdat de inflatiestijging iets lager uitvalt in de ramingen van het CBP nu een klein nadeel op de opbrengsten OZB.

Afvalstoffenheffing

Bij de vaststelling van de tarieven van de afvalstoffenheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking. De kosten van afvalinzameling zullen in 2022 waarschijnlijk met meer dan inflatie gaan stijgen. Om afval kostendekkend te houden zullen de tarieven van de afvalstoffenheffing daarom naar verwachting met meer dan de inflatie stijgen.

Rioolheffing

Bij de vaststelling van de tarieven van de rioolheffing zal worden uitgegaan van volledige kostendekking. Voor de rioolheffing heeft de gemeenteraad in december 2018 een besluit genomen over de ontwikkeling van tarieven de komende jaren. Dit besluit was als volgt: “De rioolheffing naast de reguliere inflatiecorrectie vanaf 2020 beleidsmatig met 2,5 % te verhogen gedurende de planperiode”.

De inflatie voor 2022 bedraagt 1,4%. Het tarief riool zal daarom met 3,9% stijgen in 2022.

De planperiode betreft 2019 tot en met 2023. In het watertakenplan staat aangegeven dat met ingang van 2024 de tarieven met 5,2% (exclusief inflatie) stijgen. Over de stijging vanaf 2024 heeft de gemeenteraad nog niet besloten.

Leges

Bij de tariefbepaling leges zijn kostendekkende tarieven het uitgangspunt. Voor de verleende diensten worden naast geringe materiele kosten, hoofdzakelijk personeelslasten gemaakt. Voor het personele deel zullen de tarieven de stijging in de loonvoet sector overheid volgen (1,5%). Voor de materiële component binnen de legesberekening wordt het inflatiepercentage van 1,4% gehanteerd.

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. In de financiële kaders is als uitgangspunt vastgelegd dat wij de Omgevingswet reëel gaan ramen. In februari 2021 is een RIN gepubliceerd over het proces van de invoering van de nieuwe wet binnen Gemert-Bakel. Besluitvorming hierover is voorzien in de maanden oktober t/m december 2021. Dan zal de eventuele financiële impact duidelijk worden.

Verhuur gebouwen en sportaccommodaties

De tarieven voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden gebaseerd op de huidige tarieven vermeerderd met de inflatie van 1,4%. Bij onze overige gebouwen volgen we de contractueel afgesproken indexaties.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de toeristenbelasting wordt gebaseerd op de huidige tarieven vermeerderd met de inflatie van 1,4%.

Hondenbelasting

Het tarief voor de hondenbelasting wordt gebaseerd op de huidige tarieven vermeerderd met de inflatie van 1,4%.

Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Gemert centrum

In december 2020 is besloten de reclamebelasting te vervangen door een BIZ-heffing, mits daarvoor voldoende draagvlak bij de ondernemers was. De heffing kent twee tarieven: € 360 voor horeca, detailhandel en overige voorheen reclamebelastingplichtigen en € 260 voor overige ondernemers welke voorheen niet reclamebelastingplichtigen zijn. Deze tarieven worden vermeerderd met de inflatie van 1,4%.

Begraafplaatsen

Voor de tarieven van de gemeentelijke begraafplaatsen volgen wij de tarieven van de parochie Heilige Willibrordus Gemert-Bakel. Het college van B&W stelt deze tarieven jaarlijks vast.

Bouwgrondexploitatie

Voor de grondprijzen 2022 krijgt u een voorstel in december 2021 aangeboden. Met de verwachte (tussentijdse) winsten in de bouwgrondexploitatie wordt niet gerekend in de begroting. Op het moment dat er winsten behaald worden zijn dat incidentele voordelen in de betreffende jaarrekening. Voor verwachte verliezen wordt direct een voorziening getroffen.

Effect op Kadernota 2022

Tarieven	2022	2023	2024	2025
OZB (zie eerdere tabel)	8N	18N	28N	38N
Verhuur gebouwen en sport	7V	7V	7V	7V
Toeristen- en hondenbelasting	1N	1N	1N	1N
Totaal effect	2N	12N	22N	32N

De gesloten financieringen afval, bouwgrondexploitatie en riool hebben geen effect op de kadernota. Verder zijn leges een-op-een gekoppeld aan de kosten die daarvoor gemaakt worden, daarom is de tariefstijging niet als voordeel opgenomen in deze tabel.

Bij OZB, toeristenbelasting en hondenbelasting was in meerjarenperspectief rekening gehouden met een stijging van 1,5%. Dat wordt nu 1,4% wat een klein nadeel oplevert.

3.6 Fiscale ontwikkelingen

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheden zijn door een wetwijziging vanaf 2016 Vpb-plichtig voor hun ondernemersactiviteiten. Doel hiervan is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Daartoe moeten overheden die winst behalen met activiteiten die concurreren met de 'markt' vennootschapsbelasting betalen.

De heffing van vennootschapsbelasting bij onze gemeente blijft beperkt tot de activiteiten binnen de gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Een Vpb-last komt ten last van de reserve bouwgrondexploitatie. Lang waren er landelijk nog geen definitieve standpunten over de toepassing van de regelgeving bij gemeenten. De belastingdienst heeft inmiddels een aantal basisuitgangspunten daarbij genomen. Die volgen wij, daartoe is begin 2021 een overeenkomst met de belastingdienst afgesloten.

Over 2016 en 2018 hebben wij een verliesaangifte gedaan van afgerond € 1 miljoen. Daarmee kunnen we toekomstige winsten compenseren. Op dit moment is de inschatting dat de gemeente de komende jaren geen Vpb-last zal hebben.

SPUK

Het Rijk is in 2019 gestart met de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de BTW die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om dit nadeel deels te compenseren is de SPUK ingesteld.

Toekenning van het bedrag door het ministerie van VWS is afhankelijk van de werkelijk in dat jaar gemaakte kosten en het totale beroep wat landelijk op SPUK wordt gedaan. Landelijk gezien is een vast bedrag voor SPUK beschikbaar wat naar rato onder de gemeenten wordt verdeeld. In 2019 en 2020 lag dit percentage net boven de 80%. Als interne richtlijn hanteren wij met ingang van de 2021 een rato van 75%. Voorheen was dat 50%. Verder zijn we vanaf de Begroting 2021 de opbrengsten SPUK gaan ramen in de begroting. Voorheen was dit een voordeel in de jaarrekening.

De SPUK loopt nu van 2019-2023 maar het ligt in de lijn van de verwachting dat deze verder verlengd wordt naar 2024 en verder. Daar is rekening mee gehouden in het startsaldo van deze kadernota.

Doorkijk 2022-2025

4. Doorkijk 2022 - 2025

4.1 Inleiding

Vertrekpunt voor deze kadernota is de Begroting 2021 zoals vastgesteld in de gemeenteraad van 12 november 2020. Sindsdien hebben zich diverse financiële ontwikkelingen voorgedaan. Verder zijn er noodzakelijke en wenselijke bijstellingen van budgetten. Dit alles wordt in dit hoofdstuk weergegeven.

4.2 Besluitvorming gemeente na vaststelling Begroting 2021

De gemeenteraad heeft na vaststelling van de Begroting 2021 een aantal besluiten genomen met invloed op de Begroting 2022. Deze staan in onderstaande tabel weergegeven.

Raadsbesluit	2022	2023	2024	2025
4e financiële rapportage 2020	2N	2N	2N	2N
Syntheseklas en Laaggeletterdheid	16N	16N	16N	16N
Aanvullend krediet Sint Wilbertsplein	2N	2N	2N	2N
1 ^e financiële rapportage 2021	5N	2N	1N	1N
2 ^e financiële rapportage 2021*	30N	30N	30N	30N
Totaal effect	55N	52N	51N	51N

In dit overzicht is ook de 2^e financiële rapportage 2021 (*) opgenomen. Dit voorstel krijgt u gelijktijdig met deze Kadernota 2022 ter besluitvorming aangeboden. Voor een compleet totaaloverzicht is dit voorstel vooruitlopend op de besluitvorming weergegeven.

4.3 Verbonden partijen

Bij de verbonden partijen volgen wij een-op-een de kadernota's of begrotingen 2022 zoals door de partijen aangeboden aan de gemeenten.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Blink (uitgezonderd afval)	23N	23N	23N	23N
BSOB	111N	111N	111N	111N
Dimpact	0	0	0	0
GGD	28V	28V	29V	29V
GR Peelgemeenten	12V	29V	46V	64V
Innovatiehuis De Peel	0	0	0	0
MRE	0	0	0	0
ODZOB	0	0	0	0
Senzer	37N	79N	31N	20V
VRBZO	20N	20N	20N	20N
Totaal effect	151N	176N	110N	41N

De stijgingen betreffen in belangrijke mate loon- en prijscompensaties met uitzondering van de gemeenschappelijke regelingen die hieronder nader zijn toegelicht.

BSOB

De stijging van de BSOB met € 111.000 komt voor € 40.000 door stijgende kosten voor no-cure no-pay bureaus op het gebied van bezwaren tegen de WOZ waarderingen. De verwachting is dat deze kosten verder zullen stijgen de komende jaren.

De BSOB heeft geen meerjarige inwonersbijdrage opgenomen in hun begroting. Zij hebben enkel een bijdrage voor 2022 afgegeven. Uit de begroting valt wel te herleiden dat de BSOB verwacht dat de kosten in 2023 gaan dalen. Het nadeel zou vanaf dat jaar geen € 111.000 zijn voor Gemert-Bakel maar € 52.000. Deze daling wordt voor ruim de helft gerealiseerd door een efficiëntere inrichting van processen via robotisering. De komende maanden gaat de BSOB dit verder onderzoeken via een businesscase en zal blijken of deze besparing daadwerkelijk is te realiseren. Vooralsnog houden we vast aan een structurele bijdraming met € 111.000.

4.4 Kostenstijgingen en compensatie daarvoor in gemeentefonds

Aan de lastenkant verhogen wij budgetten, evenals voorgaande jaren, niet standaard met een inflatiepercentage. Dit doen wij enkel wanneer noodzakelijk. De onderstaande autonome kostenstijgingen zijn opgenomen. Dit kunnen kostenstijgingen zijn op basis van prijs (inflatie, cao), op basis van volume (aantallen) of beiden. Het betreft allen bestaande budgetten waarbij verhoging noodzakelijk is om de taken op hetzelfde niveau te blijven uitvoeren.

Via het gemeentefonds krijgen gemeenten compensatie voor prijsstijgingen (inflatie, cao). In onderstaande tabel is opgenomen de compensatie voor 2022 op basis van de laatst bekende circulaire gemeentefonds. Bij de mei- en septembercirculaire 2021 wordt dat geactualiseerd door het Rijk.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025
Compensatie gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen	481V	481V	481V	481V
Lonen, pensioenen en sociale lasten	276N	276N	276N	276N
Belasting eigen panden	6N	6N	6N	6N
Volumestijging onderhoudsbudget vanwege areaaluitbreiding	19N	19N	19N	19N
Toename opdrachtvolume milieuvergunningen	41N	41N	41N	41N
Werkprogramma ODZOB				
Indexeren vergoedingen zwembad en buitensportverenigingen	8N	8N	8N	8N
Indexeren professionele instellingen (13)	60N	60N	60N	60N
Indexeren informatievoorziening en automatisering	12N	12N	12N	12N
Totaal effect	59V	59V	59V	59V

De indexaties voor de drie decentralisaties in het Sociaal Domein zijn al opgenomen in de prognose van paragraaf 3.3 en maken daarom geen onderdeel uit van deze tabel.

Hetzelfde gaat op voor de indexaties van de gemeenschappelijke regelingen welke zijn verwerkt in paragraaf 4.3.

Compensatie gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen

Het gemeentefonds geeft jaarlijks compensatie voor stijgende kosten als gevolg van inflatie en cao. Dit mag je op twee manieren verwerken in de begroting. De compensatie kun je enkel voor het komende begrotingsjaar ramen (constante prijzen) of oplopend voor alle vier begrotingsjaren (lopende prijzen).

In Gemert-Bakel wordt de systematiek van constante prijzen gehanteerd. We nemen dus enkel de compensatie uit het gemeentefonds op voor het komende jaar. Daar staat tegenover dat we de kosten ook maar voor één jaar indexeren. Voordeel van deze systematiek is een stabielere en daarmee wat voorzichtigere begroting.

Op basis van de decembercirculaire 2020 is de compensatie voor 2022 al bekend. Bovenstaande € 481.000 is de compensatie die gemeente ontvangt voor loon- en prijsstijgingen in 2022. Daarbij is rekening gehouden met een nadelige correctie op de berekening van onderdeel participatie in het gemeentefonds van € 104.000. Dat was namelijk niet juist berekend in onze begroting bij de septembercirculaire 2020.

In de kadernota nemen we diverse prijsstijgingen mee voor 2022 zoals die bij de drie decentralisaties, gemeenschappelijke regelingen en ICT. Daarom wordt nu ook de compensatie uit het gemeentefonds voor het jaar 2022 opgenomen. Dit geeft een evenwichtiger beeld.

In de mei- en septembercirculaires 2021 vinden nog actualisaties plaats op de compensatie door het Rijk op basis van de dan recente publicaties van het CPB. De Begroting 2022 zal uiteindelijk geraamd worden op basis van de septembercirculaire 2021.

Lonen, pensioenen en sociale lasten

In paragraaf 3.2 is toegelicht welke stijgingspercentages worden gehanteerd voor lonen, pensioenen en sociale lasten voor de ambtelijke organisatie. Dit geeft in 2022 een bijstelling van € 276.000. Dit bedrag is inclusief indexatie vergoedingen college van B&W en gemeenteraad.

Belastingen eigen panden

De gemeente heeft ongeveer 110 panden in haar bezit. In alle gevallen is de gemeente eigenaar, in een aantal gevallen ook gebruiker. De eigen panden zijn niet vrijgesteld van gemeentelijke belastingen (OZB, afval, riool) of van waterschapsbelasting. Verhoging van de tarieven geeft voor die panden hogere lasten in de begroting. Dit wordt meegenomen in de Begroting 2022 en geeft een nadeel van € 6.000 uitgaande van een stijging met 1,4%.

Volume stijging onderhoudsbudget vanwege areaaluitbreiding

Sinds jaar en dag worden er wijken bijgebouwd in Gemert-Bakel, dit zal ook de komende jaren zo zijn. Ieder jaar wordt het te onderhouden areaal in de openbare ruimte groter. De onderhoudsbudgetten moeten hierop ieder jaar worden afgestemd en worden verhoogd. De structurele groei van het areaal kan worden uitgedrukt in een percentage. Het onderhoudsbudget dient ieder jaar met dit percentage te worden verhoogd om het onderhoud goed en binnen de budgetten uit te kunnen voeren. Voor 2022 komt dit neer op een stijging van 0,8% wat staat voor een bedrag van € 19.000.

Toename opdrachtvolume milieuvergunningen Werkprogramma ODZOB

De afgelopen jaren zijn er steeds meer wettelijke taken bijgekomen op het gebied van milieuvergunningverlening, melding activiteitenbesluit en de daarbij behorende adviseringen. Voor deze aanvragen betreft het een open einde regeling. We hebben zelf geen invloed op het aantal aanvragen wat wordt ingediend, maar moeten ze wel in behandeling nemen. Enkele oorzaken van de toename zit in de transitie buitengebied, warme saneringen, stopper nertsen en de vele advisering op gebied van stikstof bij (woning-) bouwprojecten.

Indexeren professionele instellingen (13)

Er wordt al jaren niet geïndexeerd terwijl het merendeel van de professionele organisaties hier wel behoefte is omdat ze zijn gebonden zijn aan cao-afspraken. Een risico voor het niet indexeren van subsidies is dat zorg en/ of dienstverlening verschaalt. Dit betekent dat de ontvangende subsidieorganisatie gaat snijden in de uren dienstverlening om zo aan de wettelijk verplichte salarisstijging te kunnen voldoen. Bijstellen is niet verplicht maar heeft vaak wel consequenties voor de te leveren uren die dan in mindering worden gebracht.

Indexeren vergoedingen zwembad en buitensportverenigingen

De onderhoudsvergoedingen van de dertien basis buitensportverenigingen en de bijdrage aan Molenbroek BV voor het zwembad worden contractueel geïndexeerd. In de begroting 2021 was de index voor het zwembad niet opgenomen dus de bijstelling voor dat onderdeel betreft zowel 2021 als 2022.

Indexeren informatievoorziening en automatisering

Tot en met 2020 is er geen indexering toegepast op de budgetten van informatievoorziening en automatisering. De leveranciers hebben deze indexering wel doorbelast. Deze indexering zijn tot dan opgevangen door bezuinigingen binnen bestaande onderhoudscontracten. Vanaf 2021 zijn de budgetten geïndexeerd omdat het niet langer kon worden opgevangen binnen de huidige budgetten. Daarom wordt vanaf 2021 jaarlijks een indexering van 2,5 % doorgevoerd. De landelijke inkoopvoorwaarden voor ICT die gehanteerd worden voor het aangaan van onderhoudscontracten bieden leveranciers de ruimte voor het doorvoeren van een indexering.

4.5 Bijstellingen met een verplicht karakter

Dit betreft bijstellingen met een verplicht karakter. De gemeente is wettelijk verplicht een activiteit uit te voeren of onderhoud te plegen. De keuzemogelijkheid hoe de activiteit wordt uitgevoerd is daarbij relatief beperkt voor de gemeente.

Daarbij is aangegeven of het incidentele (I) kosten betreft of structurele (S) kosten. Dit onderscheid is van belang voor het bepalen van het structurele saldo van de begroting, waar de provincie gemeenten op beoordeeld.

Nr	Bijstelling met verplicht karakter	I / S	2022	2023	2024	2025
Portefeuille 1 Algemene zaken						
1.1	RI&E	I	20N	0	0	0
1.2	Informatiebeleid	S	226N	240N	240N	240N
Portefeuille 2 Sociaal Domein						
2.1	VVE pedagogisch beleidsmedewerkers	S	17N	17N	17N	17N
2.2	Uitbreiding formatie jongerenwerk	I	21N	21N	21N	21N
2.3	Onderwijshuisvesting: eerste inrichting De Pandelaar	I	15N	0	0	0
Portefeuille 3 Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer						
3.1	Uitbreiding taken werkprogramma Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	S	77N	77N	77N	77N
3.2	Aanpak visvijver Dribbelei	S	0	17N	17N	17N
3.3	Realisatie groencompostering De Fuik	S	0	36N	36N	36N
3.4	Herijking groenbeleids- en beheerplan	I	60N	0	0	0
3.5	Actualisatie Regionale Energie Strategie en uitvoering	S	0	15N	0	15N
3.6	Vaste lasten bosbeheer	S	7N	7N	7N	7N
Portefeuille 4 Economie & Sport						
4.1	RI&E inspectie legionellabeheer basis buitensportverenigingen	S	28N	28N	28N	28N
4.2	Tegengaan verspreiding microplastics kunstgrasvelden	S	0	14N	14N	14N
4.3	Afronden inspecties en aanpassingen waterinstallatie (legionella) bij basis buitensportverenigingen.	S	0	24N	23N	23N
Portefeuille 5 Financiën & Woningbouw						
5.1	Fiscaal beheer	S	10N	10N	10N	10N
Totaal van alle portefeuilles			481N	506N	490N	505N

In de bijlage is een uitgebreide toelichting beschikbaar. Via de nummering van de bijstellingen is de toelichting daar vindbaar.

4.6 Wensen nieuw beleid

In deze paragraaf zijn de bijstellingen opgenomen welke wenselijk zijn maar waar geen verplichting op rust. Ook hier is aangegeven of het incidentele bijstellingen zijn of structurele.

Nr	Wensen nieuw beleid	I/S	2022	2023	2024	2025
Portefeuille 1 Algemene zaken						
11.1	Hal gemeentehuis	S	0	48N	48N	48N
11.2	Informatiebeleid	S	30N	30N	30N	30N
Portefeuille 2 Sociaal Domein						
12.1	Taal en laaggeletterdheid	S	59N	77N	84N	0
12.2	Kledingpas	S	51N	51N	51N	51N
12.3	Steunfonds	S	15N	15N	15N	15N
Portefeuille 3 Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer						
13.1	Transitie landelijk gebied	S	60N	60N	60N	60N
13.2	Redengevende omschrijvingen inclusief waardestelling ten behoeve van boerderijsplitsingen in het buitengebied	S	10N	10N	10N	10N
13.3	Verhogen maximale bedrag bijdrageregeling waardevolle bomen	S	3N	3N	3N	3N
Portefeuille 4 Economie & Sport						
14.1	Centrumontwikkeling Bakel	I	30N	0	0	0
14.2	Centrumontwikkeling Gemert	I	75N	50N	0	0
14.3	BIZ cofinanciering	S	58N	88N	88N	88N
14.4	Recreatie en toerisme	I	29N	29N	0	0
14.5	Bedrijventerreinen	I + S	65N	35N	35N	35N
14.6	Regionale samenwerking	I	10N	0	0	0
14.7	HUB Gemert	I	20N	0	0	0
14.8	Voortzetten samenwerkingsovereenkomst Uniek Sporten De Peel	S	4N	4N	4N	4N
14.9	Uitvoeringsbudget doelen Lokaal Beweegakkoord	S	18N	18N	18N	18N
Portefeuille 5 Financiën & Woningbouw						
Geen voorstellen						
Totaal van alle portefeuilles			537N	518N	446N	362N

4.7 Plannen in ontwikkeling

In de Begroting 2020 zijn drie voorbereidingskredieten ter beschikking gesteld. Dit betrof:

- Centrum Bakel;
- Scholen;
- Cultuurhuis.

Bij 'scholen' gaat het om de uitkomsten van de lopende onderzoeken, inclusief financieel perspectief, voor de mogelijke ontwikkeling van basisschool Gemert-Zuid en voortgezet onderwijs het Commanderie College

Voor de gemeenteraad van 8 juli 2021 krijgt de gemeenteraad een apart voorstel aangeboden voor een voorbereidingskrediet met betrekking tot:

- Centrum Milheeze.

Dit zijn in totaal vier grote ontwikkelingen binnen de gemeente.

Bij het centrum Bakel is daar destijds gelijktijdig in de begroting een investering aan gekoppeld van € 4 miljoen met bijbehorende jaarlijkse lasten van € 200.000.

Voor Scholen, Cultuurhuis en centrum Milheeze zijn nog geen investeringsbedragen en jaarlijkse lasten opgenomen in de begroting of deze kadernota. Indien de gemeenteraad in de toekomst positief besluit over deze investering(en) zal op dat moment dekking gevonden dienen te worden in de begroting.

Totaaloverzicht

5. Totaaloverzicht

Samengevat ziet het incidentele saldo van de Kadernota 2022 er als volgt uit.

Onderdeel	2022	2023	2024	2025
Saldo Begroting 2021 (november 2020)	114V	20V	198V	192V
Bijstellingen				
Al genomen raadsbesluiten (inclusief raad juli 2021)	55N	52N	51N	51N
Jaarlijkse storting in weerstandsvermogen	250N	250N	250N	250N
Tarieven	2N	12N	22N	32N
Gemeenschappelijke regelingen	151N	176N	110N	41N
Drie decentralisaties Sociaal Domein	847V	847V	847V	847V
Kostenstijgingen -/- compensatie uit gemeentefonds	59V	59V	59V	59V
Saldo Kadernota 2022 na autonome bijstellingen	562V	436V	671V	724V
Bijstellingen met een verplicht karakter	481N	506N	490N	505N
Saldo Kadernota 2022 na verplicht	81V	70N	181V	219V
Wensen nieuw beleid	537N	518N	446N	362N
Algemene uitkering meicirculaire 2021	PM	PM	PM	PM
Incidentele saldo Kadernota 2022	456N	588N	265N	143N

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 (nu PM) zullen spoedig bekend worden. De resultaten worden dan via een RIN aangeboden.

Het structurele saldo staat toegelicht op de volgende pagina. Dit is het saldo waarop de provincie de begroting van de gemeente beoordeeld. In onze eigen financiële kaders is het structurele saldo ook centraal gesteld.

Structurele saldo voor beoordeling provincie

De provincie beoordeelt het structurele saldo van de begroting. Dat is bovenstaande saldo ontdaan van alle incidentele baten en lasten.

Zou een gemeente alle jaren namelijk sluitend maken met incidentele middelen dan is dat geen goed financieel beleid voor de langere termijn en keurt de provincie daar een begroting op af.

In onze financiële kaders is vastgesteld dat de gemeente een structureel sluitende begroting 2022 vaststelt en streeft naar een structureel sluitende begroting in 2025. Het structurele saldo van de Kadernota 2022 ziet er als volgt uit:

Onderdeel	2022	2023	2024	2025
Saldo Kadernota 2022 na autonome bijstellingen	562V	436V	671V	724V
Waarvan incidenteel	177V	159V	74V	74V
Structurele saldo na autonome bijstellingen	739V	595V	745V	798V
Bijstellingen met een verplicht karakter	481N	506N	490N	505N
Waarvan incidenteel	95V	0	0	0
Structurele saldo na verplicht	353V	89V	255V	293V
Wensen nieuw beleid	537N	518N	446N	362N
Waarvan incidenteel	199V	79V	0	0
Structurele saldo Kadernota 2022	15V	350N	191N	69N

Het structurele saldo valt positiever uit dan het incidentele saldo van de kadernota zoals weergegeven op pagina 40.

Belangrijkste oorzaak hiervoor is de jaarlijkse storting in de Algemene reserve met ingang van 2022 van € 250.000. Dat is nu een last maar deze valt weg uit de begroting als het doel van de 15% solvabiliteit is bereikt. Daarom wordt deze jaarlijkse storting in de Algemene reserve aangemerkt als incidentele last.